

tor alt de la comarca, a les Garrotxes de Conflent, on la riera de Cabrils conflueix amb el riu d'Évol.

PRON.POP.: *urajá*, oït a Serdinyà, Ralleu i Eina (1959); també a Conat i Noedes (1960). Gentilici: *aurajóts* a Serdinyà (1959).

DOC.ANT.: 1010: *Oreliano* (Alart. *Bull.Soc.Agr.Sc.* x, 82). 1020: *Aureliano* (Aebischer, *Études top. cat.*, 114). 1046: *Orrella* (Alart, *Cart. rouss.*, 61). 1072: *ville Aureliani* (Alart, *Cart. rouss.*, 81). 1358: *Aurelano* (Alart, *Doc.géogr.hist.*, 516). 1359: *Aurella* (CoDoACA xii, 123). 1385: (Alart, *Doc. géogr. hist.*, 523). Mencions addicionals (Ponsich, *Top.*, 116): 957: *Orelianum* (?); 978, 981: *villa Aureliani*; 987: *Oreliani*; 1019: *villare Aureliani*; 1102, 1163, 1227: *Aurelianum*. 1404 1424, 1628: *Aurella*. 1632: *Orella*.

ETIM.: Aebischer (*Études top. cat.*, 114-15), en considerar l'origen d'aquest NL, vacil·la entre els NPP llatins AURELIUS i ORILLIUS sense decidir-se,¹ i fins suggereix que la menció de 1020 (*Aureliano*) podria representar un cas de llatinització, amb falsa regressió. Cal notar, però, que, ultra la forma citada, la majoria de les mencions més antigues revelen *Aurelian-* (*Aureliani*, 978, 981, 1019, 1072, *Aurelianum*, 1102, 1163 etc.), i, a més a més, que el NP *Aurelianus* es troba en un document rossellonès de l'any 902 (*Col.l. Moreau* III, 173).²

Al domini occità hi ha diversos NLL anomenats *Aurelian* (*Aurelian*): *San Jan d'Aurelian*, poblat al terme de Beziers, i, allí mateix, nom d'una masia a Liausson (Erau); *lou mount Aurelian* i *lou camin Aurelian* al Var (Mistral, *TdF* I, s.v. *Aurelian*); i *Aurelian* a les Landes i els HPyr. (Aebischer, *Études top. cat.*, 114).

En conclusió, doncs, és ben segur que el cat. *Orellà* es deriva de *AURELIANU, sobretot en vista de la construcció en genitiu *villa Aureliani* corresponent a alguns dels testimonis més antics, i, també, l'existència dels parònims occitans esmentats.³ Ph.R.

¹ Cf. Schulze (*Zu.lat.Eigenn*, 443, 445, 468).—² Aebischer (*Études top. cat.*, 115) també remarca aquest NP si bé el transcriu *Aurilianus*.—³ Mistral (*TdF* I, s.v. *Aurelian*) fa venir oc. *Aurelian* del NP llatí AURELIANU. Veg. també Lemoine, *Toponymie du Languedoc et de la Gascogne*, 147.

Oreller, V. *Orella*

ORENGA

Coll d'*Orenga*, a la Noguera, prop de Meià i de Taús (*BCEC* XII, 303).

Hi ha també el *Castell d'Orenga*, *Enci.Cat.*

En el País Valencià hi ha un Racó d'*Orenga* en te. de Culla (XXIX, 69), i un Racó de l'*Orenga* en te.

d'Agres (XXXIV, 34.20), on l'ús amb article acaba d'assegurar que es tracta de l'apel·latiu de planta. És també cogn. valencià.

DERIV. col·lectius. *S'Orengar* (oït *s'oràngá*, a Mallorca, te. Alaró: el pendent quasi espadat que baixa del cim del Castell d'Alaró (XL, 20.21) al S. o SE. Per allí s'estimbà el personatge llegendari *En Fonoi*, segons la cobla que m'hi recitaren. A Orient vacil·laven entre la pron. correcta *a o-* i *s' oràngá*, que m'anomenaren junt amb el Torrent de Pregon i la Font d'en Tries (Masc. 9E7, i R6).

Es tracta sens dubte del nom de planta *orenga* 'origanum vulgare' (*DECat.*10), que només secundàriament ha vingut a coincidir molt amb el famós NL provençal *Aurenga*, il·lustrat ja pel gran trobador Raimbaut d'Aurenga, d'on després el fr. *Orange*, de l'èpica, i el llinatge ducal.

20 ÒRFENS o ORFES

Llogaret del Gironès, agre. a Vilademuls, al SO. de Bàscara.

PRON.: *òrfàs* a Bàscara, Casac. 1920. Provant de fer-hi enq. l'any 1958, vaig salvar-me romanent impertorbable en un assalt nocturn que m'hi donaren els guàrdies civils, atiat per l'infel·lic alcalde pedani franquista. Alsius encapçala «*Orfas* o *Orfans*». Hi ha un lloc dit *L'Estuper d'Orfes*.

MENC. ANT.: 1017: *Orfanis* (*MarcaH.* 999), cf. *Cat.Car.* I, 388.19). 1362: *Sta. Maria d'Orphanis* (*Llibre Verd.* Alsius). 1315: *Sta. Maria d'Orfens* (*BABL* IV, 470); 12 6 (*BABL* IV, 417)

Suposo que el nom li ve de d'uns propietaris que l'havien heretat en quedar orfes. Cf. *Vilves*.

Òrfens pda. rural de Cast.Pna (XXIX, 35.16) crec que era una antiga «Alqueria dels *Orfens*» (ib. 35.11).

D'un diminutiu: 1180: «molino de *Orfanell*» prop de Palautordera (*Cart. St.Cugat* III, 379). Cf. *L'Orfaneta de Menargues*, novel·la històrica d'Antoni de Bofarull.

L'Oret, V. *Oró*

45 ORFILA, PUIGDORFILA

Nom de lloc rossellonès, que donà nom a un llinatge de Rosselló i de les Illes.

El nom de lloc era en el terme d'Argelers, segons sembla, prop del de Cotlliure: *Puig d'Orfila* i *Podium Orphila*, nom d'uns terrenys de vinya, en el Capbreu d'Argelers (*Cerca* 1959 p.38; id. Ponsich *Top.* 25). *L'InvLC* en dóna cites en docs. de Cotlliure/Argelers de 1289 i 1292: «de *Puig d'Orfila* --- loco vocato *Puig d'Orfila* --- *Orphila* ---» i «de *Puyg d'Orfila*» en un de Cotlliure de 1360.